



**Mballiigu faade golle
fagguru ma pamaro**
2022-2023

New York Immigration Coalition
nyic.org



I. PUDDIRKA

Hono ngel (dewtel) kannditorogel haaniri gollireede	1
--	---

II. GOLLE NAMAANDE

Faamude golle namaande	2
Fewnude golle namaande	3

III. CALDI MBALLIIGU

wallude hoore mum	4
<i>waayiraabe & sakiraabe</i>	5
<i>Tayfe (jawdi)</i>	6
<i>Tayfe (jawdi) baale</i>	7
Dokkal	8
Lube	9
nonngoode ndardirdi namaande	10
Denndengal ndaartirdi lubal Gollewel	11
paggorgel pamarel	
<i>Kawju njubbu</i>	

IV. KUUTORDE

New York State Community Cuudi laamu mballigu jawdi e yirwere	12
--	----

Hono ngel (dewtel) kannditorogel haaniri gollireede

Ko woni yaya fuddugol et mawningol golle paggitordɔ jawdi de yo faamande caldi mballiigu dɪ, dɪn taweteedɪ ana ngoodi faa paabe eko kassindindaa e golle maa paggitordɔ jawdi. Dawɔ faggoyiido, jogiido golle pamaro ana jatetenee 33.8% e gollande hoore mum, so tawaama omo daaki ley New York State e dɔm woni faandaare amen e yubundirde nde dɔo fedde e kabaaruuji goodandɪ dɔm e nafaaji taweteedɪ ana paaboo dawbe faggoyiibe, jogiibe golle pamaro et daraniibe hoore muudum' em.

Ngel dewtel kannditorogel laatonto Dawbe faggoyiibe, jogiibe golle pamaro huunde gollirde faa be puɗɗa darnude golle dow namaande, denndeegal caldi mballiigu dɪ, e laawol duu kuubal wonande gollirde lubal. caldi mballiigu dɪ cubida ana wada waylitere e njubuki golle maa fagguru et mballiigu maa jawdi. ana hassindina e wattande hakkille hono mballiigu waawiri faabaadema faa njottina faanaaji golle fagguru ma, e huuba kassindinal jawdi ma.

Ngel dewtel kannditorogel moobaali ko hassindinaa hono dɛreeji sariya, e jamirooje. E ngel haani gollireede hono denndeengal miilo ko faawii e mballiigu golle fagguru fuu. Tinna, yewta dewtel golle pamaro e wittube faggoyaade <https://www.nyic.org/immigrant-small-business-guide/>

Faamude gollirde namaande

doo e maa fellicide mballiigu wonande golle maa faggudu, adfa yidi wadde golle faggudu namaande. **golle faggudu namaande** ana way huno namlaade hoore mum nii; anndin dokkooma namaande oo, nawlaadema ana jogii ndeenaagu. dum faaboto dokkoowo namaande jataade ko kanduda. Ma duu alngadara mo golle maa oo handi e mballiigu. dokkoobe namaande ana anndi dum banngal ko betti e jawdi golle maa e bawdemaw yobugol namaande.

Gollirde namaande ana haani wafeede e innde gollirde nde. dum holnata wiide golle maa e namaande maa e hoore maa ana serti. dum noo ana moyfi sanne ngam saabi:

- Senndude laawi namaande ana reena namaande maa e hoore maa yiwde kala battane bonde ko golle maa fagguru waawii yiidude.
- Golle maa fagguru ana waawi fuddude mahude namaande e mawnina njabu maa e reende lube e asulu mballiiguuji godfi
- Adfa waawi labbinde sanne deppensuuji golle fagguru wonande lampo

namaande yabiinde

namaande yabiinde ana tiina kebal mballiiguuji, hoolaare alngadara, ana faaboo duu so feccidibe mawbe e golle fagguru, hokkoobe, e sottoobe fellicide yalla ebe ngollida e golle maa fagguru o. namaande yabiinde ana anndina feccidibe e hokkoobe namaande yalla golle maa fagguru oo ana waawii yaade yeeso e kebal.

hokkoobe namaande ana ngollira namaande yabiinde faa jatoo yalla namlaade golle fagguru ana yalta na. di didi fuu namaande yabiinde e hoore mum ma golle fagguru yoko jatetee e waawugol namlaade, so ana nawle.

So gollirde bidittitooe namaandeeji hono Experian, Equifax, e Dun & Bradstreet ana biditoo namaande maada, wakkatiije ebe gollira **kule** garooje dee:

duubi e ley golle fagguru	Laawi namaande golliraafi e ley lebbi 9 cakitiidi	Laawi namaande uditaafi e ley lebbi 6 cakitiidi
Nimoro njoddiji taafi	Manngu jaale golle e gollirde	Njoddi bettii ndi wonande ley lebbi 12 ardiidi

Hono golle fagguru namaande Fewnirtee

<p>Suba njubuki golle fagguru</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kala njubuki golle fagguru yo ceendude golle maa fagguru iwde namaande e hoore maa so tan ko jeydaa. • afa waawi janngude ko naayi njubuki golle fagguru doo: https://www.nycic.org/immigrant-small-business-guide/
<p>tawredaa nimoro kolloowo gollingol maa (ko wiyetee EIN)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ko wiyetee EIN ana annditiree Federal Tax Identification Number. Edum golliree faa banngina saldu golle fagguru. Golle fagguru maa ana hassindini e EIN faa mbaawa moyfinde lampo, udditaa resirdu maa kaalisi banki, e faa ndaara namaande golle fagguru, jamirooje, kaɗum e dereeji laamu. • afa waawi ndarde EIN e gollirde gollirgal IRS: https://www.irs.gov/ein
<p>Udditidde resirdu kaalisi banki golle fagguru</p>	<p>Udditiggol resirdu kaalisi banki golle fagguru yoko hassindinaa sanne wonande senndude depensuuji hoore maa e golle maa. Bankiiji ana waawi jogitoreede ndaadudi namaande.</p>
<p>wadde namaande wondude e sootoobe/hokkoobe</p>	<p>Soode kaaki, somoyaaji, ma kule godde e junngo sootoobe ma hokkoobe kaaki ana faaboo e mahude namaande maa.</p>

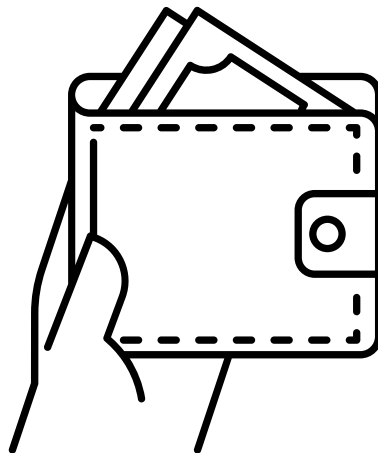
Wallude hoore mum

Wallude hoore mum, ma duu daranaade hoore mum, dum woni wakkati nde njobanta golle maa fagguru wondude e jawdi maa e hoore maa. Heewa e jom'em golle fagguru keso tawreede kaalisi laado bawɗo huubinde darnugol golle mabbe fagguru. Ndenon, ebe kaani wattannde hakkille hono resude ma gollirde jawdi, namaandeeji kertaadi ma lube.

Wallude hoore mum ana hokka jeybe golle fagguru billitaare e bamde pellice timmude e kebal nafa 100% jaagu e gollirde jawdi. Ana hassindina e miccitaade wallude hoore mum wadam so jeyɗo golle fagguru humonoo ko holbini e ko darantee fuu wondude e golle fagguru oo.

Ley wakkati wallude hoore mum sa a yidii holnan kebal maa no yaawiri fuu e golle maa fagguru oo. Sa yidii aɗa waawi wattude kaalisi maa oo Kasen ley golle fagguru oo.

Fade maa yaade to hokkoobe ma bankiiji, daraniibe hoore mum ana jaagoo wakkatiije mballigu ma taye sakiraabe mum'em e giyiraabe mum'em.



Giyiraabe e Sakiraabe

giyiraabe e sakiraabe kaɗum em woni wakkatiije paabitorgal arannde wonande jeybe golle fagguru pamaro sabi battondiral mabbe kertingal faade e maada e gondinal mabbe e anniyaaji and bawde maa.

Ngam saabi tiidallaaji di golle fagguruuji njiidata dii so namaandeeji ana ndaare kaɗum e faabotoobe golle ndenka mum, faabannga jawdi yuwruɗo to giyiraabe e sakiraabe woni nuuygal manngal. ebe mbaawi faabaadema e golle maa fagguru oo e dokkal, namaande, maa nafaa golle. ebe mbaawi hokkudema kaalisi rafi hedde ngartam ma duu namlaadema faa kebaa no njobiraa no muyrudaa.

Wakkati fuu cahoda wondude eko hulbinii eko kaanu daranaade ley golle fagguru maa oo, so aɗa namloo jawdi gollirdi duu tawredaa sriyaaaji laabudi. ngattanaa dee doo kule kimmiraade hakkille so aɗa ndarda mballiigu e junngo giyiraabe e sakiraabe:

<p>tawredaa a kertiido</p>	<ul style="list-style-type: none"> • jaaga adadu kaalisi kertiido wonande anniya kertiido
<p>Tawredaa banngal</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hodi ngoni golleeji maa nafeteedi ? • Hodi ngoni faandaaji maa ? • Hodi ngoni kololooji ngondi hen ?
<p>Tawredaa binndande kawral ko hollata sardiji lubal:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hakke lubal wondude e alngadara nafaa kebal • Faandaa lube • sardiji yobitagol - gubbal kaalisi ma yobugooji poociidi; alngadara kala yabitagol. • Laawi yobitagol e wakkati keeyaado, nde yobitagol ngol fuddata ede timmata e laabal. • Battande wayde yobude

Taye (motugol jawdi)

Taye woni wakkati nde ngattaa mballiigu jawdi wonande proseeji golle fagguru and deppensiiji yide to daakidal yimbe. dum ana wafa wakkatiije e dow baale ma pelle internetuuji.

Siinjaaji taye pelle didi mawde ngoodi di mbawfaa gollirde wonande golle maa fagguru pamaro:

- **Donation-Based Funding** - wadde mballiigu yiwde to yimbe faa paabodaa golle maa fagguru tawee a jonnoraa hedde fay huunde. dum kolol mum na fandi, datol njoddi mawndi buri haande e golleeji fagguruuji pamari
- **Reward-Based Funding** - hokkoobe ana keba cewdi, kaaki, ma golleeji wonande cottitaari dokkal mabbe ngal. Misaalu,so ada haajaa wadde wonnirde heyre wonande moyfinirde maa buuru, ada waawi hokkudebe tikke buytugol wondude e bolngaawel ngooni faa tawee ebe njogorii dum dokkal.

yibbe e wajube taye mballiigu

Baale taye mballiigu dee ana jogii nafaaji kurdi hono hokkude marki semmbe e anndeede, faabaade hedde coodoowo lobo e buytude bonangga jawdi maada.ada waawi hedde fay gollirde mawde wondude e yirwinde nanndoore taye mballiigu faa anna jagiibe hen nafa mo be ndokkata kapum e yalla ebe tabi tinnoo.

Jonnoo, tabitidde wondude e taye mballiigu ana jogii nooneji ko fawii e bawde maa hedde hokkoobe mawbe maa hantiibe

Baale hono Kickstarter, Indiegogo, e GoFundMe yo gollirde mawde wonande taye mballiigu. ada waawi wedaade kabaaru ko naayii e huunde yeeyeteede ma golle, ngada faandaare mballiigu, keeyaa wakkati. Jonnoo, baale godde ndokkataa mballiigu jawdi so tawii faandaare ndee hawrataa hen, ma ana hassindini e walde, ma duu coggu neldugol wonande jamaande ma puddoode jamaande.



taye mballiigu: baale

Baale	yibe	waɗube
<p style="text-align: center;">KickStarter www.kickstarter.com</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Walde wiyeteende Award based platforms woni woɗonoorema faabotoobe wondude e nafaa kebal hono kaaki jeyeteef e buytude coggu • burde fuu lolude e walde taye mballiigu 	<ul style="list-style-type: none"> • Ana waawi hebeede mballiigu mum so a yottiima faandaamaa oo. • Walde nde njoddi mum yo 5% • yobugol njoddi neldugol ngol yo (3%-5%)
<p style="text-align: center;">GoFundMe www.gofundme.com</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 0% njoddi walde mum • Aɗa waawi heddoraade dokkal fuu fay so a yottaaki faandama oo. • 24/7 ana woodi anndu sanne faabotoobe 	<ul style="list-style-type: none"> • namaande e puɗɗoode namaande njoddi neldugol
<p style="text-align: center;">Indiegogo www.indiegogo.com</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wawde subaade mballiigu faandaa timaro (fuu ma rafi faandaa) ma duu mballiigu jaafuɗo waylitaade (kedɗa mballiigu ma a hebay fuu hattaama yottaade faandaama) • Indiegogo InDemand accete njokkaa hedde kaalisi caggal nde yiriwere mballiigu maa oo timmi ndee. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ana bama 5% njoddi walde • Njoddi wonande banngge tatoɓa e ley jaale yobugol ngol

Dokkal

Dakkal yo alahaali mballigu jawdi ko hokkete faade e golle fagguru wonande anniya kertiifo. Mballigu jawdi ana waawi wardude to laamu leydi, hono cuudi gollirdi laamu leydi, bankiiji/deental namaade, ma duu rafi nafa

Sa ada yidi bamde namaande, namlootoobe ana njidi kolla bawde maa e yobude namaande. Ka, gollirde hokkoore dokkal ana yidi tawee golle maa fagguru oo ana yaada e faandaaji mabbe ma duu keydital kertiigal. Ko luuti lubal, dokkal haanaa yobiteede Kasen duu koburi hewe fuu dum waylitittaa fay e huunde e pellice golle fagguru oo.

bural ngonngal e dokkal duu yo ko buri hewede fuu be kassindina e sardiiji darnaadi faa kebaa dokkal ngal. Jonnoo, Dokkal saatuuje ana jogii sariyaaji tekkudi faa kebaa dum woni ko tiidi hawrude e mum,tawegol hen lampo, e sifaanaadema hono kaanuna gollirde dokkal ngal.ko heewi ana fawii e hono golle fagguru oo hawwirta e faandaaji ma duu immaade dakkoowo mballigu, dati ndarduudi dokkal di ana keewi poodondiral sanne wondude e alngadara dajal pandungal.



lube

Wakkati nde wallude hoore mum laataaki ko mbawdaa, **lube** ngoni ko heewi e wadeede. lube ley Golle fagguru ana faaboo beydude kaalisi laado, coode kaaki tiidfi, e faabaade golle fagguru maa yaade yeeso.

Ko lutti lube golle fagguru ko yabii, lube e ley golle fagguru pamaro saatuuje alngadara kebal mum na fandfi, yobugol duu ana leydfi e waylitagol, dfati ndardudfi dfii duu ana yaafi.

Kule ngattanteede hakkille so ada fellisa tewtude lubal:

- Nafaa mballiigu
 - ndokkoobe namaande ana njidfi bannginana dum em faa laaba hono ngollirta mballiigu oo. Tinna bannginaa faa laaba ko saabii ana haajaa lubal ngal.
- yobude hono foti
 - Ada waawi yobude lewru fuu e alngadara lubal ngal bamataangal ?
 - Ada waawi wadde kebal nafaa tan e ley yobugol ?
 - Ada waawi sottinde sarti yobugol lubal so tawi hassindinaama ?
- Nofoti
 - ada waawi jabude nafaa deppansuuji ?
 - Njoddi wonton e yobugol lubal faa timma illa law ?
- Wakkati
 - Wakkati burdfo fuu moyfude e ndarde lubal yo wakkati nde a hassindinaa e mballiigu. laawol ndarugol lubal ana juuti, dum saabii anndude ko kaajedaa illa e wakkati ana hassindinaa sanne.



nonngeeje faa ndaaraa wonande lubal

<p>Yiitidin e ndokkoobe ma pamaande</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Arande fuu, fuddir bankiiji nokku mom ma deente pamaande , dñi njogidaa e mum badal banki. So a subaaki banki, ngalluure e saakoobe kaara leydi banngal lubal ma duu nokkuuje gollirde daraniide yirwere e mballigu jawdi kapum ana ngoodi e cubagol ndokkoobe pamaande.
<p>Jata alngadara lubal ko haajaa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jata hono foti kaajedaa faa kuubina dependsuuji maa. • Jata yalla kassindinal golle maa oo yo nde wootere naa, warwartan
<p>Wattan hakkille sardiji ndokkoowo pamaande</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Paamaa dereeji hodi kaanduda faa ngadaa ndarugol ngol
<p>jata faandaa (hono ngollirta mballiguuji)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Misaalu <ul style="list-style-type: none"> ◦ Coode kaaki ma kule gollirde kese ◦ Coode ma bamde suudu/ suudu yeeyirndu ◦ yobude golloobe
<p>Jata alngadara ko njobudaa e lubal maa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tinna hoola tawee ada waawi lewru fuu yobude fade maada jabude lubal • Jata hono njobititta lubal ngal, so tawi a booyoowo ma booyata • hebu teyoral yalla ada waawi dartinde alngadara mo njobata lewru fuu ma duu so tawi ni wordi nde njiidaa fuu.

Nderwol sardiiji denndeengal ndardufe lubal golle fagguru

So nii a lanniima ndaarde lubal a ad haani fiide dabare *jawdi e dereeji golle fagguru* wonande ndaarugol lubal maada.

dereeji mballiigu jawdi

A waran kaajeɗaa ko buri fuu sakitaade

- Ngartam lampo hoore maada e golle maa fagguru
- Alahaaliiji mabliigu jawdi ana moobi
 - Alahaali kebal & baasal, derewol namaande, e alahaali kaalisi laado
- Alahaaliiji kertaniidima ana moobi
 - nimoro ndenka gondal ma ko wiyetee nimoro ITIN, kebal, namaande yabiinde, neldugol yabiingol, yobugol e yewtaade kabaaru resirdu kaalisi

dereeji golle fagguru

- njubbuki golle fagguru e dereeji sariyankeeji
 - sardiiji gollidal
 - Winndagol e cedantaangal kollooji golle fagguru ana jaba
 - Sariyaaji e jaale golleeji
 - Natal derewol nokku do golle fagguru oo woni ma derewol kawral e gollirgal ko wadata sikke fuu e golle fagguru maada.
- no golle fagguru oo yaarata
 - doo woni njabu maada faa anndina ndokkoobe namaande dow handugol e golle ma fagguru oo e mballiigu nafaa golle. dumnoo ana moobi mballiigu jawdi, faandaaji, alahaali immaade, e karum dabareeji.

Kabaaruuji kewɗi ana hebee ko naayi e mballiigu jawdi e dereeji golle fagguru kassindinaadi wonande ndaarde lubal, accu hakke naatu e ley diggiral <https://www.sba.gov/funding-programs/loans/7a-loans>

(Pelle biyeteede) NYS Community Development Financial Institutions (CDFIs)

Community Development Financial Institutions ana wafa faabannga faade e nokkuuje denniibe, rewbe maraabe, ebe kebal mum fandi banngal lubal nafaa pamaro, njabuuji dokkal, e golleeji mablliigu jawdi hono gootel dow gootel njubbukiiiji janngingol e ekkintingol.

CDFIs yo naftorgal manngal wanaa hebugol mballiigu jawdi tan, anndal nafoowal dow fuddude, wallitoraade, mawninde golle fagguru pamaro mum fuu ana dajee hen. Ana ley doo NYS ko fawii e CDFIs ko mbawdom faabitoraade e ley dawol ma golle fagguru.

Accompany Capital Accompanycapital.org	BOC Capital Boccapital.org
Renaissance Economic Development Corporation renaissance-ny.org	Pursuit https://pursuitlending.com/
TruFund Financial Services https://www.trufund.org/	ada waawi hedde beydaari doggol CDFIs in New York State so a nabbii diggiral https://www.nyscdfi.org/nyscdfis